Consell Comarcal del Baix Llobregat

CONSELL DE LES DONES DEL BAIX LLOBREGAT
POLÍTIQUES D'IGUALTAT DONES-HOMES

Observatori Comarcal Baix Llobregat | OC-BL

INFORME SOBRE L'ACCÉS DE LES DONES A LA VIDA POLÍTICA (2)

Les dones a les institucions locals 2019.

Baix Llobregat, octubre 2019

Amb la col·laboració de:

Diputació Barcelona xarxa de municipis

XODEL Xarxa d'Observatoris del Desenvolupament Econòmic Local

ÍNDEX

1. Introducció 3
2. Principals dades 4
3. Hipòtesis de treball 6
4. Les dones als consistoris 8
4.1 De les llistes als consistoris
Evolució presència de regidores als consistoris del Baix Llobregat
Presència de regidores segons grandària del municipi
Presència de regidores segons formació política
Diferencial dones llistes electorals, dones electes
4.2 Alcaldia i tinença d'alcaldia. Segregació vertical 10
Evolució nombre d'alcaldesses
Alcaldesses dels municipis del Baix Llobregat.
Evolució de la proporció d'alcaldes i alcaldesses.
Percentatge de tinents d'alcaldia dones segons formació política i grandària del municipi
Percentatge de tinents d'alcaldia segons alcaldes o alcaldesses.
4.3 Equip de govern i oposició 13
Nombre de percentatge de regidors i regidores segons govern i oposició.
Percentatge de regidors i regidores que estan al govern.
4.4 Governs de coalició 14
Impacte de les coalicions de govern municipal en la presència de dones a la política local.
4.5 Reiteració de mandat al consistori 14
Persones regidores en el govern i oposició segons sexe i reiteració.
Percentatge de regidors i regidores que repeteixen segons grandària.
Proporció de persones que repeteixen al consistori segons formació política
4.6 Consells de Dones i regidories d'igualtat 17
Situació de les regidories de polítiques d'igualtat en els cartipassos municipals.
Anàlisi segons tipus de nomenclatura utilitzada per la regidoria que s'ocupa en les polítiques d'igualtat de gènere.
Les dones als consistoris segons presència de Consells de Dones
5. Les dones al Consell Comarcal 19
Proporció de conselleres i consellers comarcals al Baix Llobregat.
Proporció de conselleres i consellers comarcals al Baix Llobregat membres de la junta de govern.
6. Dades municipals 21
6.1 Alcaldes i alcaldesses dels municipis del Baix Llobregat
6.2 De les llistes als consistoris. Diferencial dones electes, dones candidates.
6.3 Nombre de regidores i pes respecte el conjunt de membres electes.
7. Contrastació d'hipòtesis 24
8. Metodologia 25
9. Glossari de termes 27
10. Recomanacions bibliogràfiques 30

1. Introducció

Després de la publicació de l'Informe sobre l'accés de les dones a la vida política (1) on s'estudiava la composició de les llistes electorals en funció del sexe, l'Observatori Comarcal del Baix Llobregat, amb el recolzament del Consell de les Dones del Baix Llobregat, presenta la segona part de l'Informe sobre l'accés de les dones a la vida política.

L'objectiu d'aquest informe és analitzar quina és la distribució segons gènere dels membres electes als ajuntaments de la comarca i del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Analitzar la composició dels consistoris municipals des de la perspectiva de gènere implica analitzar la formació i distribució dels ens locals com un indicador que evidencia com les dones tenen menys oportunitats que els homes en l'àmbit polític, ja sigui en l'accés i la participació, com en les responsabilitats i grau de poder polític que uns i altres tenen l'oportunitat d'exercir en les administracions locals.

El principals indicadors que s'han seleccionat per tal d'avaluar la desigualtat d'homes i dones en els llocs de poder municipal són la **segregació vertical** (de manera general, diferencial d'homes i dones respecte membres electes i candidats, diferencial d'homes i dones en les alcaldies i tinences d'alcaldia) i **la taxa de repetició** (percentatge de regidores i regidors que repeteixen en els consistoris).

Aquest informe inclou, també, l'anàlisi de la composició del Consell Comarcal. L'interès de l'anàlisi rau en l'elecció indirecta dels seus membres (la junta electoral assigna el nombre de membres que li corresponen a cada formació política segons els resultats obtinguts, posteriorment, les formacions polítiques, d'entre els regidors, tria els seus representants al Consell Comarcal) a diferència dels regidors i regidores que són resultat de l'elecció directa de l'electorat. Veure de quina manera es distribueix segons gènere els membres del plenari i la junta de govern del Consell Comarcal i com aquesta distribució difereix de l'observada en la composició dels consistoris és un dels objectius de l'informe.

2. Principals dades

De les llistes als consistoris	Hi ha menys percentatge de dones electes que dones candidates als municipis del Baix Llobregat (diferencial de 2 punts negatius). Aquest diferencial és major en els municipis grans (-2,8) que en els petits (-0,3). Tot i amb això, continua creixent el pes de les regidores en el conjunt de consistoris del Baix Llobregat.
Alcaldesses i dones amb tinences d'alcaldia.	Es manté el nombre d'alcaldesses (10) als municipis del Baix Llobregat. 7 alcaldesses repeteixen en el càrrec. En aquest mandat, s'iguala el nombre d'alcaldesses en els municipis grans i petits. El nombre de dones amb tinences d'alcaldia suposa el 46% del total de persones amb tinences. Quan una dona lidera el consistori, el pes de les dones amb tinença disminueix. Hi ha major presència de dones amb tinences en els municipis grans.
Govern i oposició	El percentatge de regidores al govern és major que el percentatge de regidores a l'oposició.
Governs de coalició	El 63% dels governs municipals del Baix Llobregat són governs de coalició. En aquest mandat, els governs de coalició penalitzen la presència de dones ens els llocs de lideratge amb menor presència d'alcaldesses i menor percentatge de dones amb tinences d'alcaldia.
Reiteració de mandat	El 70% de les alcaldesses i el 65% dels alcaldes del Baix Llobregat repeteixen en el càrrec. En aquest mandat, del total regidores en els consistoris, el percentatge de dones que repeteix és del 40%, en el cas dels homes el percentatge supera el 53%. La taxa de reiteració de les regidores és major en els municipis grans.

Impacte dels consells municipals de dones i de les regidories d'igualtat en la presència de dones en els consistoris	Tots els municipis de la comarca tenen regidoria de polítiques d'igualtat. 13 dels 30 municipis tenen Consell Municipal de Dones. Si s'analitzen els principals indicadors de presència de dones en els consistoris, es veu, com els municipis amb presència de Consell Municipal de Dones aquestes tenen una millor representació: major proporció d'alcaldesses; major proporció de regidores al govern i major taxa de repetició.
Els membres electes al Consell Comarcal	L'elecció dels consellers i conselleres comarcals és indirecta. Aquest tipus d'elecció facilita una altra perspectiva útil per analitzar quina és la presència de les dones quan l'elecció és determinada per les pròpies formacions polítiques. El nombre de consellers supera al de conselleres en el Consell Comarcal del Baix Llobregat. En el mandat 2019-2023 el 56% dels consellers són homes i el 44% dones. La proporció de dones conselleres creix respecte el mandat anterior. En aquest mandat hi ha una presidenta però cap vicepresidència està comandada per un dona. Tot i amb això, el nombre de conselleres en la junta de govern creix de manera significativa respecte l'anterior mandat.

3. Hipòtesis de treball

Per tal d'ordenar i estructurar la informació obtinguda de l'estudi de la presència de les dones a les institucions locals del Baix Llobregat s'ha considerat 6 àmbits d'anàlisi i les subsegüents hipòtesis de treball.

1. De les llistes als consistoris

La configuració de llistes determinaran la configuració als consistoris. En aquesta dimensió s'estudiarà el diferencial de dones en les llistes i dones en els consistoris.

H1. La menor presència de dones en les llistes es traduirà en una menor presència de dones en els consistoris

Tot i que aquesta hipòtesi és òbvia, és interessant veure la translació de les llistes als consistoris.

2. Segregació vertical

Dins dels equips de govern els càrrecs que més concentren responsabilitats i poder són les alcaldies, d'una banda, i primeres tinences d'alcaldia, per l'altra. Precisament en aquests càrrecs és on menys dones s'observaran, especialment en les alcaldies, ja que les desigualtats de gènere en aquests alts càrrecs són molt pronunciades.

H2. Existeix segregació vertical als ajuntaments del Baix Llobregat (menor presència de dones alcaldesses i primeres tinences d'alcaldia).

3. Repetició/rotació

La repetició en el càrrec acostuma a utilitzar-se com un indicador de presència. Si la persona repeteix com a regidora es considerarà que té més presència, experiència, visibilitat pública i tindrà més oportunitats de consolidar la seva trajectòria professional en la política formal.

H3. Els homes tendeixen a repetir més en el seu càrrec com a regidors que les dones.

4. Les coalicions de govern

Es considera que les coalicions de govern no afavoreixen a la representació femenina en els governs municipals com a conseqüència de la composició de les llistes electorals[1].

H4. Es preveu un percentatge menor de dones en aquells governs locals creats a partir de coalicions entre formacions polítiques que en els governs amb un sol partit en el poder.

5. Formacions polítiques

H5. El tipus de formació (conservadora, progressista i nova formació) condicionarà la composició dels consistoris

6. Grandària de municipi

La grandària del municipi és important a l'hora d'establir la presència de dones en els ajuntaments de la comarca. Els municipis grans (més de 20.000 habitants) han de gestionar un territori més ample i tenen més recursos (humans i econòmics) per fer-ho. Segons la Llei de Bases de Règim Local, els municipis de més de 20.000 habitants tenen més competències que no pas els petits que depenen de la gestió d'administracions supralocals encarregades. També en els municipis grans hi ha més possibilitats de que la persona regidora pugui tenir dedicació plena, fet que facilita la conciliació de la vida política, laboral, personal i familiar. Per tant, ajuda al desenvolupament de la carrera política, especialment de les dones que acostumen a realitzar dobles jornades en assumir les responsabilitats del treball de cura i reproducció.

H6. Els municipis gran tindran una major presència de dones en les regidories i alcaldies que els municipis amb menor població.

[1] L'anàlisi de la composició de les llistes electorals per a aquestes darreres eleccions municipals –Informe (I)- mostrava una concentració de les candidates en els darrers llocs dels trams de cinc de les llistes electorals.

4. Les dones als consistoris

4.1 De les llistes als consistoris

Si en la configuració de llistes electorals existeix un requisit legal que obliga a les mateixes a tenir un 40% de dones, en els consistoris, la presència de les dones respon al seu lloc ocupat en les llistes i a les formacions polítiques que han aconseguit representació.

Com s'observava en l'anterior informe, existia una major presència de dones en els darrers trams de les llistes electorals per tant, cabrà esperar una menor presència de dones en els consistoris.

El 46,5% dels regidors del Baix Llobregat són dones (dels 538 representants locals, 250 són dones). Aquest percentatge, per primera vegada, supera el 40% mínim exigit per la llei en la configuració de llistes. Si s'observa l'evolució de la constitució dels plenaris municipals la presència de regidores creix de manera progressiva.

Evolució del percentatge de regidors i regidores en el conjunt de consistoris del Baix Llobregat. Mandats 1991-1995 a 2019-2023.

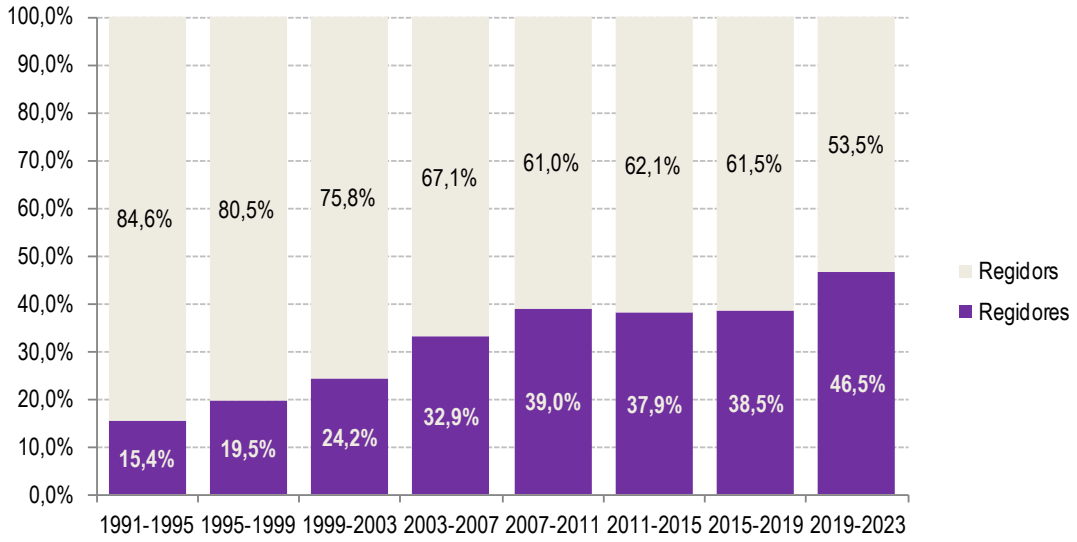

Font: OC-BL a partir de la informació derivada de les actes de constitució dels plens municipals

Regidores en els consistoris. Mandat 2019-2023. Pes sobre el total de representants. Baix Llobregat i municipis.

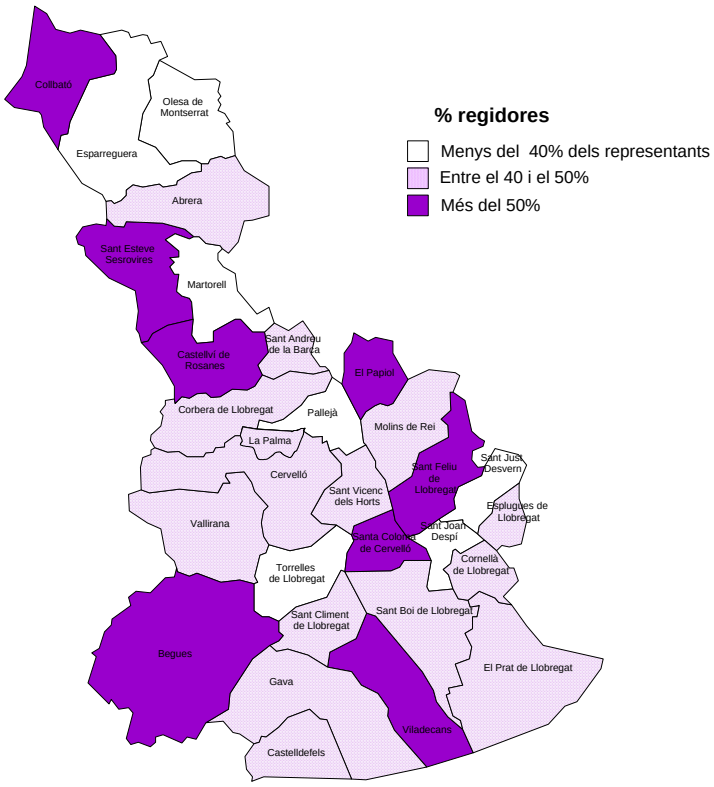

	Mandat 2019-2023	
	Regidores	% sobre el total
Collbató	7	63,6%
Papiol, el	7	63,6%
Santa Coloma de Cervelló	8	61,5%
Viladecans	15	60,0%
Castellví de Rosanes	5	55,6%
Begues	7	53,8%
Sant Esteve Sesrovires	7	53,8%
Sant Feliu de Llobregat	11	52,4%
Castelldefels	12	48,0%
Cornellà de Llobregat	12	48,0%
Esplugues de Llobregat	10	47,6%
Gavà	10	47,6%
Molins de Rei	10	47,6%
Sant Vicenç dels Horts	10	47,6%
Abrera	8	47,1%
Corbera de Llobregat	8	47,1%
Vallirana	8	47,1%
Total Baix Llobregat	**250**	**46,5%**
Cervelló	6	46,2%
Palma de Cervelló, La	5	45,5%
Sant Climent de Llobregat	5	45,5%
Prat de Llobregat, el	11	44,0%
Sant Andreu de la Barca	9	42,9%
Sant Boi de Llobregat	10	40,0%
Torrelles de Llobregat	5	38,5%
Esparreguera	8	38,1%
Martorell	8	38,1%
Olesa de Montserrat	8	38,1%
Sant Joan Despí	8	38,1%
Pallejà	6	35,3%
Sant Just Desvern	6	35,3%

Font: OC-BL a partir de la informació derivada de les actes de constitució dels plens municipals.

Variació del nombre de regidores en els consistoris del Baix Llobregat.
Ordre segons major creixement relatiu. Baix Llobregat i municipis. Mandats 2019-2023; 2015-2019 i 2007-2011.

	Mandat 2019-2023		variació 2019-2015			variació 2019- 2007		
	Regidores	%	absoluta		relativa	absoluta		relativa
Collbató	7	63,6%	1	↑	16,7%	2	↑	40,0%
Papiol, el	7	63,6%	4	↑	133,3%	2	↑	40,0%
Santa Coloma de Cervelló	8	61,5%	4	↑	100,0%	2	↑	33,3%
Viladecans	15	60,0%	5	↑	50,0%	4	↑	36,4%
Castellví de Rosanes	5	55,6%	1	↑	25,0%	3	↑	150,0%
Begues	7	53,8%	1	↑	16,7%	1	↑	16,7%
Sant Esteve Sesrovires	7	53,8%	2	↑	40,0%	1	↑	16,7%
Sant Feliu de Llobregat	11	52,4%	2	↑	22,2%	4	↑	57,1%
Castelldefels	12	48,0%	3	↑	33,3%	1	↑	9,1%
Cornellà de Llobregat	12	48,0%	3	↑	33,3%	1	↑	9,1%
Esplugues de Llobregat	10	47,6%	0	→	0,0%	0	→	0,0%
Gavà	10	47,6%	3	↑	42,9%	3	↑	42,9%
Molins de Rei	10	47,6%	2	↑	25,0%	3	↑	42,9%
Sant Vicenç dels Horts	10	47,6%	2	↑	25,0%	1	↑	11,1%
Abrera	8	47,1%	2	↑	33,3%	0	→	0,0%
Corbera de Llobregat	8	47,1%	4	↑	100,0%	3	↑	60,0%
Vallirana	8	47,1%	1	↑	14,3%	3	↑	60,0%
Total Baix Llobregat	**250**	**46,5%**	**45**	**↑**	**22,0%**	**41**	**↑**	**19,6%**
Cervelló	6	46,2%	1	↑	20,0%	2	↑	50,0%
Palma de Cervelló, la	5	45,5%	1	↑	25,0%	0	→	0,0%
Sant Climent de Llobregat	5	45,5%	2	↑	66,7%	2	↑	66,7%
Prat de Llobregat, el	11	44,0%	-2	↓	-15,4%	3	↑	37,5%
Sant Andreu de la Barca	9	42,9%	1	↑	12,5%	3	↑	50,0%
Sant Boi de Llobregat	10	40,0%	-1	↓	-9,1%	1	↑	11,1%
Torrelles de Llobregat	5	38,5%	2	↑	66,7%	1	↑	25,0%
Esparreguera	8	38,1%	1	↑	14,3%	0	→	0,0%
Martorell	8	38,1%	-1	↓	-11,1%	0	→	0,0%
Olesa de Montserrat	8	38,1%	0	→	0,0%	-2	↓	-20,0%
Sant Joan Despí	8	38,1%	0	→	0,0%	-1	↓	-11,1%
Pallejà	6	35,3%	0	→	0,0%	0	→	0,0%
Sant Just Desvern	6	35,3%	1	↑	20,0%	-2	↓	-25,0%

Font: OC-BL a partir de la informació derivada de les actes de constitució dels plens municipals.

En els municipis de més de 20.000 habitants la presència de dones és menor a la de municipis petits (48% i 45% de regidores respectivament). Respecte al mandat anterior (2015-2019), el creixement de regidores és generalitzat però és major en els municipis petits.

Percentatge de regidores i regidors segons grandària dels municipis.

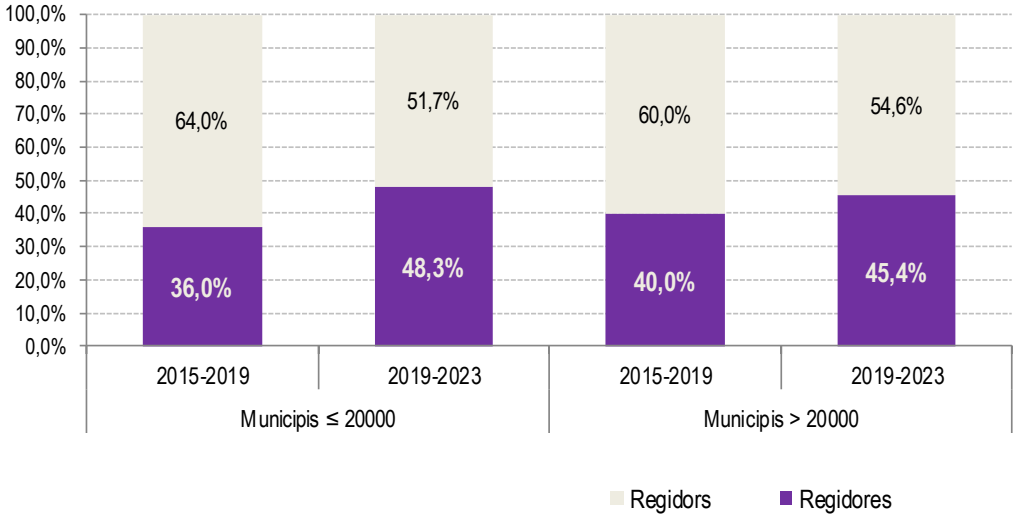

Font: OC-BL a partir de la informació derivada de les actes de constitució dels plens municipals

Les formacions polítiques que tenen major presència de regidores són el PSC (52% dels regidors són dones) i ERC (el 48%). Ciutadans (33%) i la CUP(39%) són les formacions amb menor presència de regidores als ajuntaments del Baix Llobregat.

Percentatge de regidores segons formació política i variació respecte l'anterior mandat. Baix Llobregat.

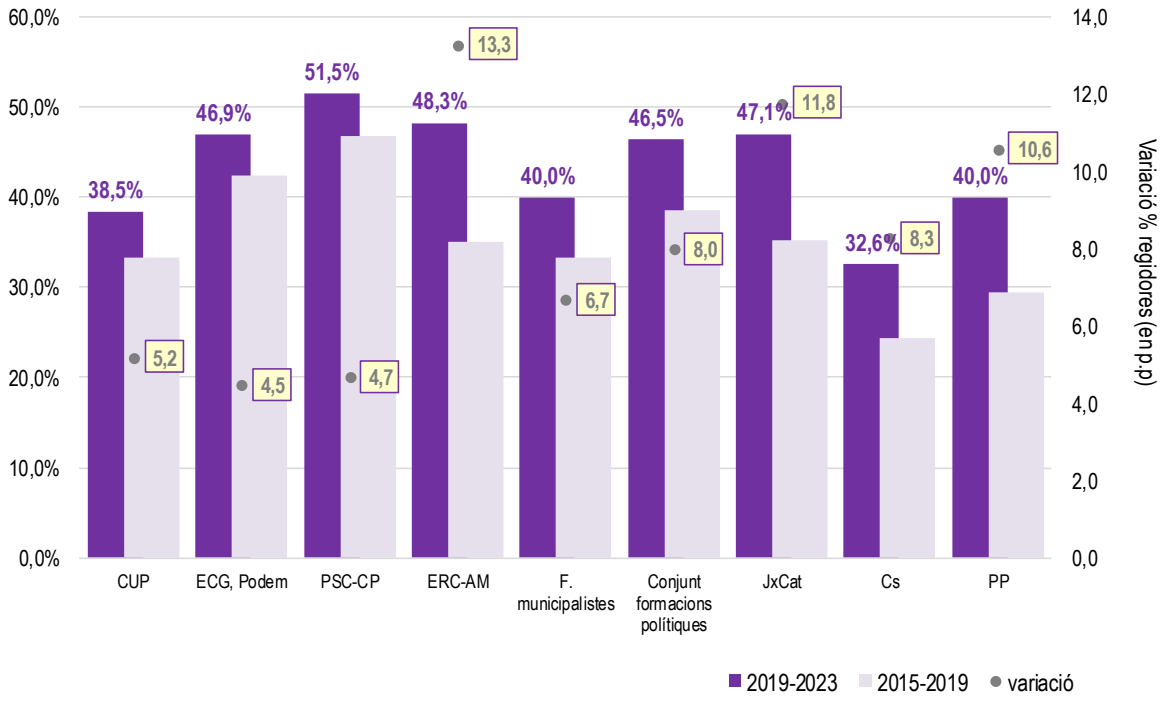

Font: OC-BL a partir de la informació derivada de les actes de constitució dels plens municipals.

Com es deia a l'inici d'aquest capítol, la configuració de llistes en aquestes eleccions situava a les dones al final dels trams de cinc. Això es trasllada a la configuració dels consistoris, sent el percentatge de dones (47%) inferior al de configuració de llistes (48%). Segons grandària dels municipis també observem diferències respecte el diferencial dones electes i candidates en aquest mandat, observant un major diferencial negatiu en els municipis grans.

De les llistes als consistoris. Diferencial segons sexe i grandària del municipi.

	Dones	Dones als municipis ≤ 20.000 habitants	Dones als municipis > 20.000 habitants
Electes	46,5%	48,3	45,4
Llistes	48,3%	48,6	48,2
Diferencial	**-1,8**	**-0,3**	**-2,8**

Font: OC-BL a partir de la informació derivada de les actes de constitució dels plens municipals i de les juntes electorals de zona (BOPB 28/04/2019).

4.2 Alcaldia i tinença d'alcaldia. Segregació vertical.

Després de les eleccions de maig de 2019 el nombre d'alcaldesses als municipis del Baix Llobregat es manté respecte l'anterior mandat (10). 7 alcaldesses repeteixen en el càrrec al Baix Llobregat (Begues, Corbera de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, Sant Boi de Llobregat, Pallejà i Vallirana).

El pes d'alcaldesses a la comarca (33,3%) no supera el criteri mínim d'igualtat (40%). En aquest mandat el nombre d'alcaldesses en municipis grans (5) i petits (5) és el mateix. El 50% de les alcaldesses està en un govern de coalició.

Municipis amb alcaldesses. Baix Llobregat. Mandat 2019-2023.

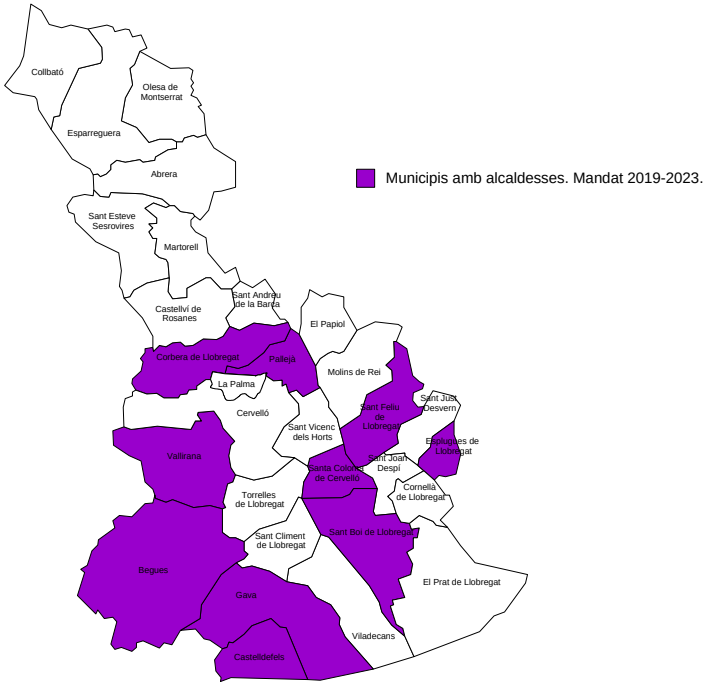

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

Evolució del nombre d'alcaldesses. Baix Llobregat, del mandat 2003-2007 a 2019-2023.

Mandat	Nombre d'alcaldes	Nombre d'alcaldesses	% d'alcaldesses
2003-2007	21	9	30,0%
2007-2011	23	8	27,0%
2011-2015	26	4	13,0%
2015-2019	20	10	33,3%
2019-2023	20	10	33,3%

Evolució de la proporció d'alcaldes i alcaldesses al Baix Llobregat. Mandats 1979-1983 a 2019-2023.

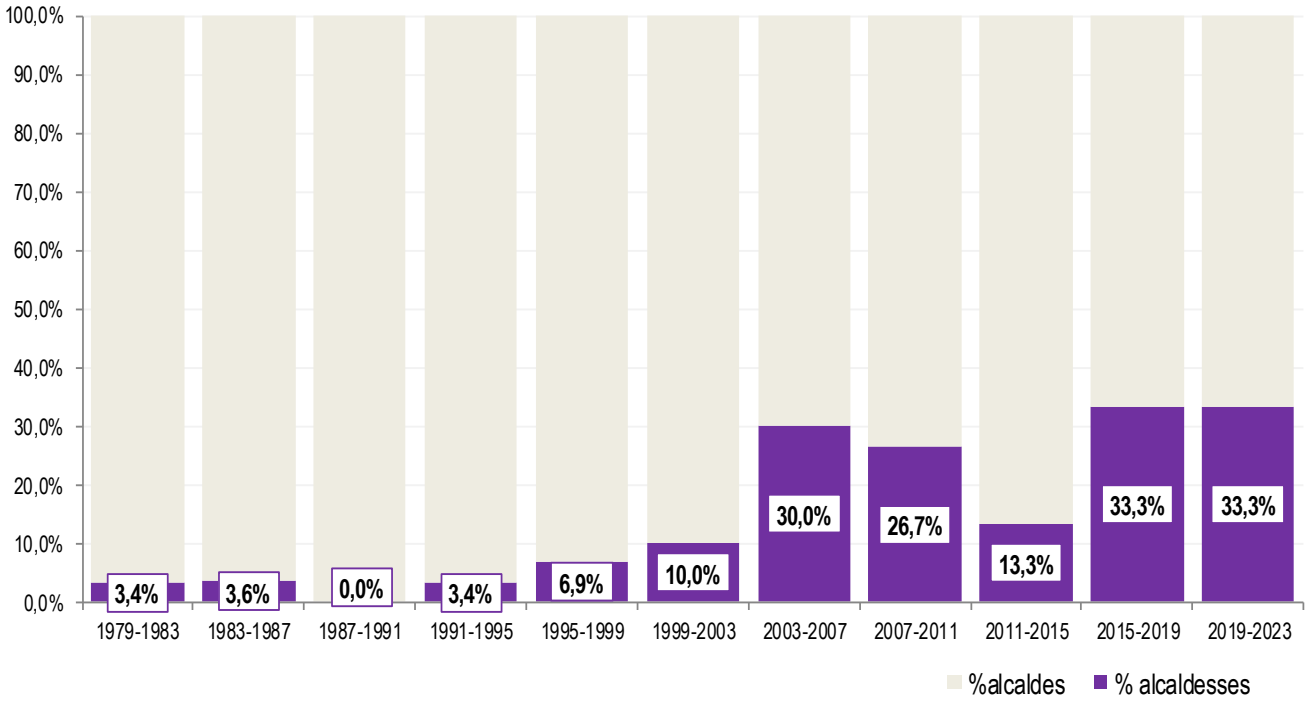

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

Alcaldesses dels municipis. Baix Llobregat, mandats 2015-2019 i 2019-2023.

Mandat 2015-2019	Mandat 2019-2023
Begues - M. Mercè Esteve Pi (JxCat) Corbera de Llobregat- Montserrat Febrero Piera (ERC) Esplugues de Llobregat- Pilar Díaz Romero (PSC) Gavà- Raquel Sánchez Jiménez (PSC) Sant Boi de Llobregat- Lluïsa Moret Sabidó (PSC) Pallejà- Ascensión Ratia Checa (ECG) Vallirana - Eva Martínez Morales(PSC)	
Castelldefels- Candela López (ICV) Olesa de Montserrat- M.del Pilar Puidemón (F.municipalistes) Sant Esteve Sesrovires- M. Carmen Rallo (ERC)	Castelldefels- María Miranda Cuevas (PSC) Sant Feliu de Llobregat- Lídia Muñoz Cáceres (ECG) Santa Coloma de Cervelló- Anna Martínez Almoril (ECG)
10 alcaldesses	**10 alcaldesses**

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

Per aquest mandat, **el nombre de dones amb tinences d'alcaldia** suposa el 46% del total de persones electes als consistoris del Baix Llobregat. Quan lidera l'ajuntament una dona, el pes de les dones amb tinences d'alcaldia disminueix (**en el mandat 2019-2023 mentre el 41% de les tinences d'alcaldia són de dones quan lideren alcaldesses, aquest percentatge augmenta fins al 48% quan lideren alcaldes**). Respecte a la grandària dels municipis, hi ha una **major presència de dones amb tinences d'alcaldia en els municipis grans** (49%) que en els petits (42%).

Tinences d'alcaldia segons formacions polítiques. En Comú, Guanyem, Podem (53,3%) i Partit dels Socialistes de Catalunya (52,5%) són les úniques formacions polítiques on el pes de les dones amb tinences d'alcaldia supera al dels homes. Les formacions municipalistes tenen el mateix nombre de dones que homes amb tinences d'alcaldia. Només 2 formacions amb tinences d'alcaldia a la comarca (CUP i Ciutadans) no tenen cap dona amb tinença d'alcaldia.

Percentatge de dones amb tinences d'alcaldia segons municipis amb alcaldes o alcaldesses i grandària. Baix Llobregat mandat 2019-2023.

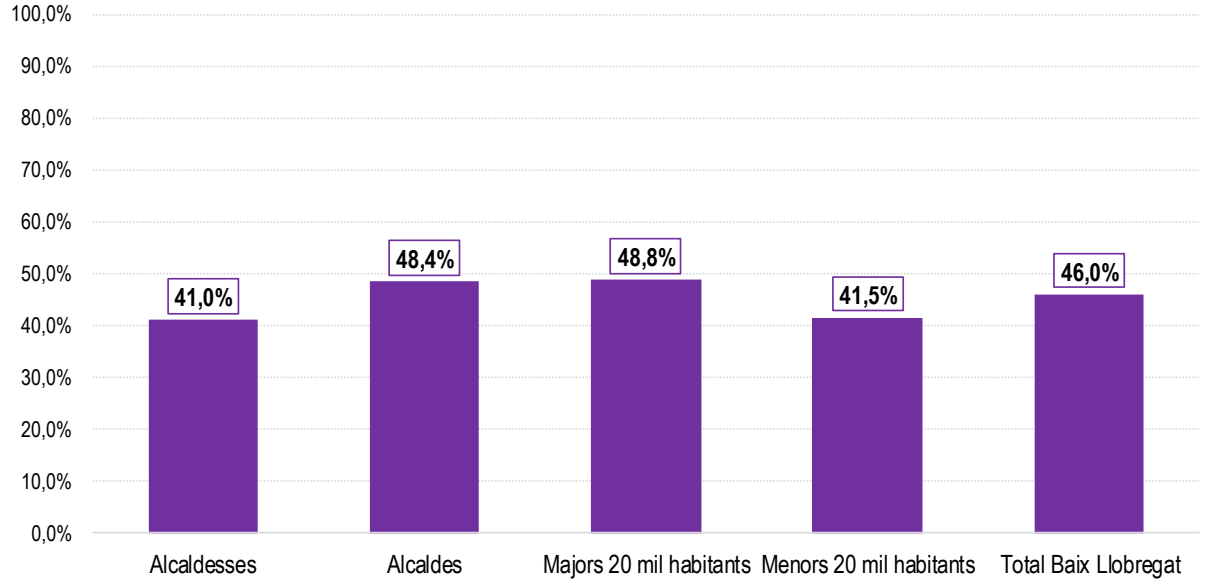

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

Percentatge de dones amb tinences d'alcaldia segons formacions polítiques. Baix Llobregat mandat 2019-2023.

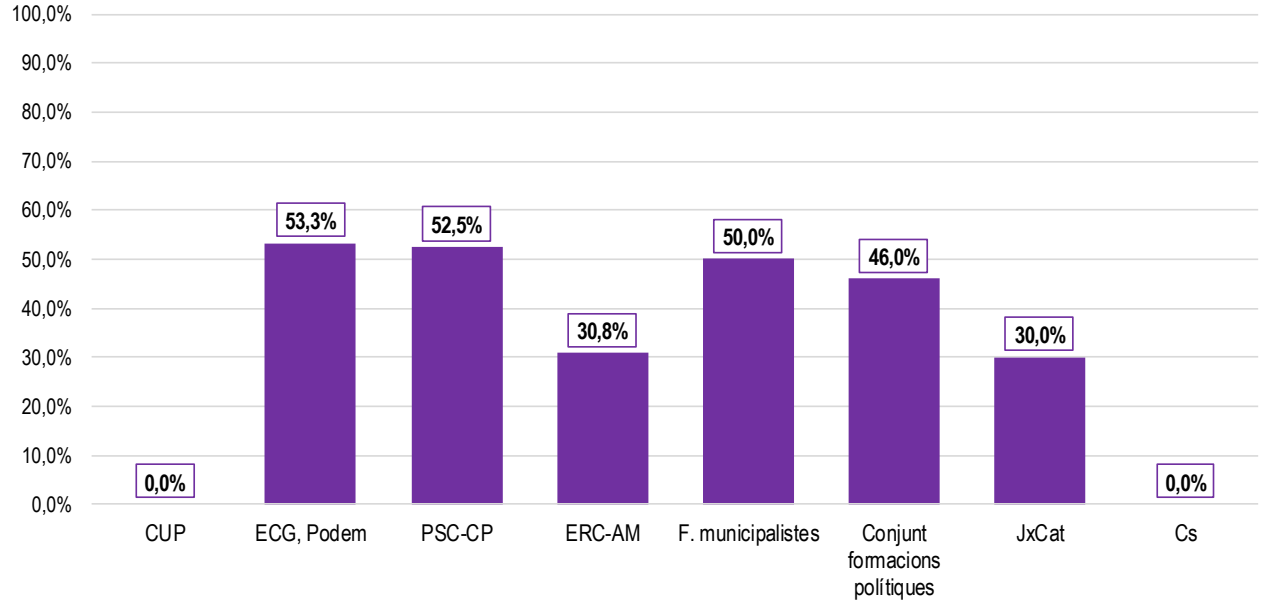

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

**En aquest gràfic només surten aquelles formacions polítiques que tenen alguna tinença d'alcaldia en els municipis de la comarca.*

4.3 Equip de govern i oposició

El percentatge de regidors és major que el de regidores tant al govern com a l'oposició en aquest mandat al Baix Llobregat (52,3% de regidors al govern respecte el 48% de regidores i 55% regidors a l'oposició respecte el 45% de regidores). Tot i amb això, **el percentatge de regidores al govern és superior al de regidores a l'oposició.**

La presència de regidores als governs municipals creix respecte l'anterior mandat al Baix Llobregat (de suposar el 42% del total de regidors a ser el 48%). Segons grandària dels municipis, **és major la presència de regidores als governs dels municipis petits**. En aquest mandat, **s'equilibra el nombre de regidors i regidores en el govern municipal quan és liderat per una alcaldessa**. Quan governa un home, el percentatge de regidores al govern arriba al 46,3%.

Nombre i percentatge de regidors i regidores segons estan a govern i oposició.

	Dones		Homes	
	núm	%	núm	%
Govern	144	47,7%	158	52,3%
Oposició	106	44,9%	130	55,1%

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

Percentatge de regidors i regidores que estan al govern municipal.

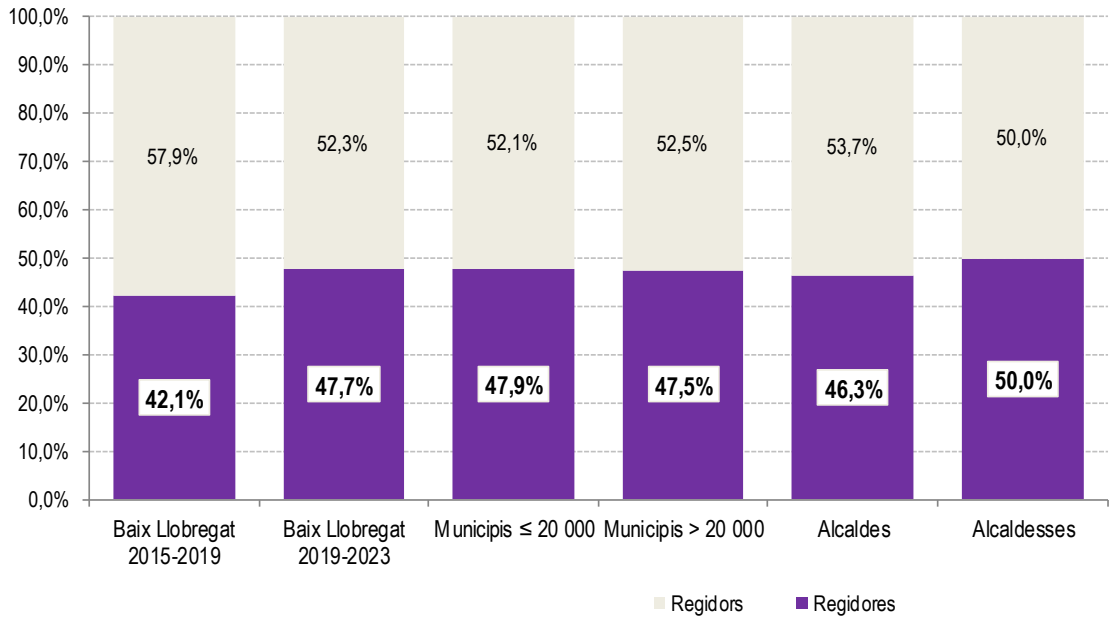

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

4.4 Governs de coalició

Tot i que han disminuït els governs de coalició (en el mandat 2015-2019 eren el 70%) **continuen sent majoritaris al conjunt de municipis del Baix Llobregat** (63,3% del total).

Es considera que **les coalicions de govern no afavoreixen a la representació femenina en els governs municipals**. Així, es preveu un percentatge menor de dones en aquells governs locals creats a partir de les coalicions entre formacions polítiques que en els governs amb un sol partit en el poder.

Si s'analitzen les dades d'aquest mandat, els principals indicadors de presència de les dones en els governs municipals, ens empenyen a acceptar parcialment aquesta hipòtesi.

Així, el percentatge d'alcaldesses és lleugerament inferior en els governs de coalició que en els governs sense coalició; el pes de les dones que ocupen una tinença d'alcaldia és inferior en els governs de coalició i, finalment, el pes de les dones de les regidores en l'oposició és també inferior en els governs de coalició. Només el pes de les regidores i de les regidores al govern és superior en els governs de coalició que en els governs municipals sense coalició.

Impacte de les coalicions de govern municipal en la presència de dones en la política local. Baix Llobregat, mandat 2019-2023.

	Governs de coalició		Governs sense coalició	
	núm	%	núm	%
Baix Llobregat	19	63,3%	11	36,7%
Alcaldesses	6	31,6%	4	36,4%
Tinentes d'alcaldia	41	44,6%	22	48,9%
Regidores	162	46,7%	88	46,1%
Regidores al govern	100	48,1%	44	46,8%
Regidores a l'oposició	62	44,6%	44	45,4%

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

4.5 La reiteració de mandat al consistori

13 alcaldes i 7 alcaldesses repeteixen en el càrrec. La majoria d'alcaldes i alcaldesses repeteixen com a tals en els consistoris de la comarca (67% del total). En termes relatius, més alcaldesses repeteixen en el càrrec que alcaldes (70% respecte 65%).

Repetir com a regidor i regidora o alcalde i alcaldessa en un consistori els hi proporciona desenvolupament i consolidació en la seva trajectòria política. La reiteració ajuda a ampliar i donar estabilitat a la carrera política, especialment en els municipis de major grandària, on hi ha més possibilitats econòmiques per facilitar que l'equip de govern es pugui dedicar plenament a les tasques de govern sense necessitat de fer-la compatible amb un treball remunerat.

En aquest mandat, del total de persones regidores en els consistoris del Baix Llobregat, **el percentatge de dones que repeteix és del 40% i del 53% en el cas dels homes.**

El percentatge de reiteració és major en els municipis grans que en els petits tant en els regidors com en les regidores. La diferència segons grandària és major en el cas de les regidores, on el percentatge de reiteració és molt major en els municipis majors de 20.000 habitants (46%) que en els menys poblats (32%).

Segons formacions polítiques, del total de persones de regidores que repeteixen en el mandat, només en JxCat hi ha un major percentatge de regidores que regidors (55%). En Comú Guanyem presenta el mateix nombre de regidores i regidors que repeteixen en el mandat (50%). Ciutadans (23%) i la CUP (25%) són les formacions amb menor percentatge de regidores que repeteixen en el mandat.

Percentatge de regidores i regidors segons reiteració de mandat. Baix Llobregat, mandat 2019-2023.

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

Percentatge de regidors i regidores que repeteixen com a tals segons grandària del municipi. Baix Llobregat, mandat 2019-2023.

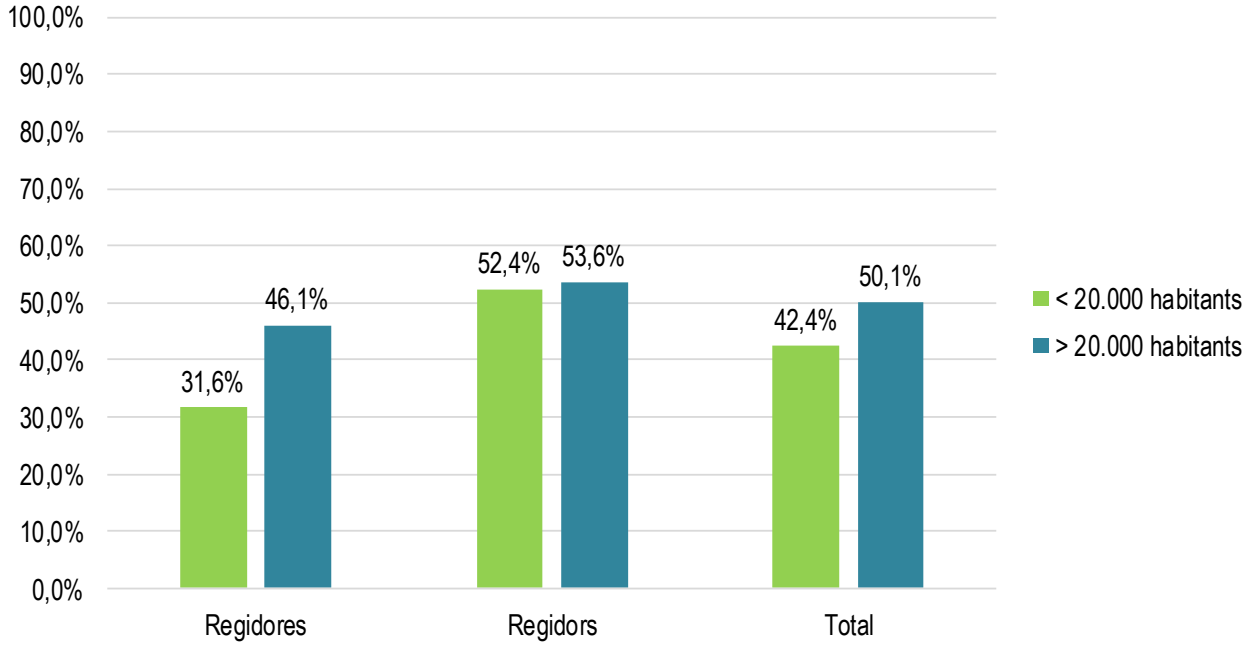

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

Percentatge de regidors i regidores que repeteixen com a tals segons formació política. Baix Llobregat, mandat 2019-2023.

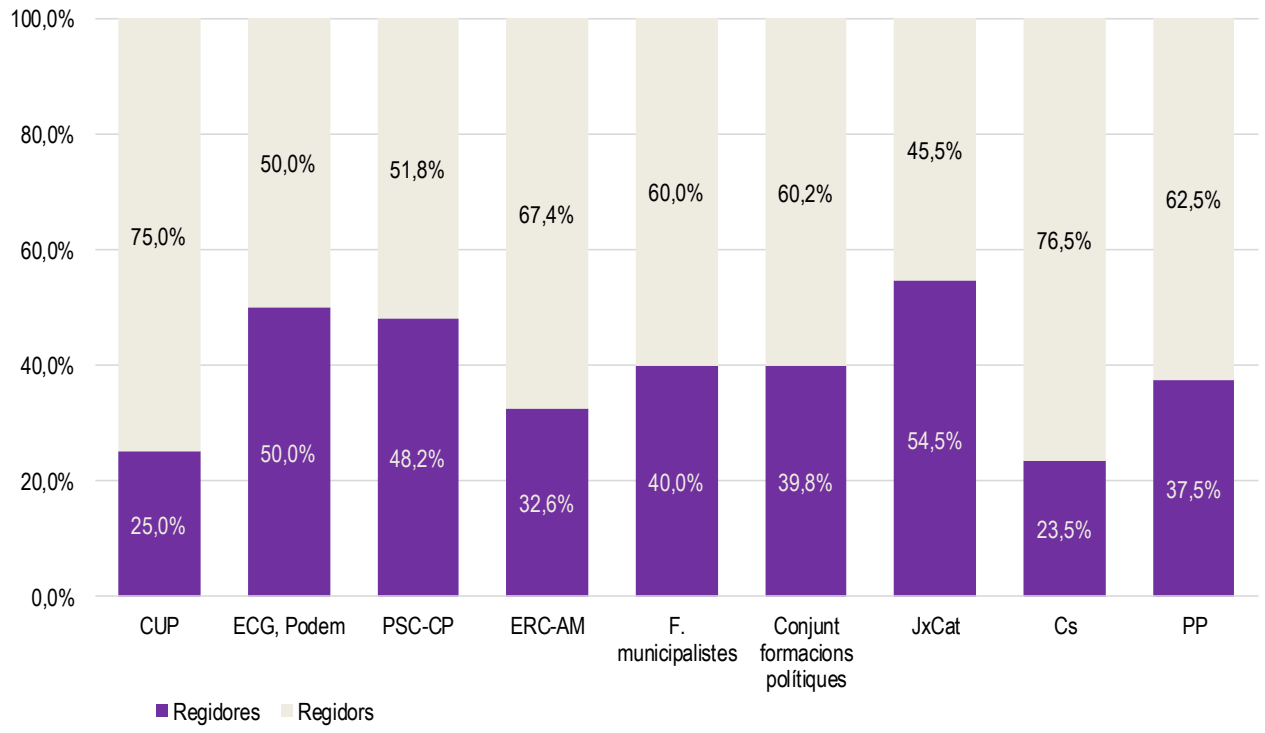

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

4.6 Regidories específiques de polítiques d'igualtat de gènere i Consells Municipals de Dones.

L'existència d'una regidoria pròpia en matèria de polítiques d'igualtat afecta al discurs i a les accions desenvolupades pel propi municipi en aquesta matèria; de fet, evidència que s'ha introduït a l'agenda política municipal la necessitat de realitzar polítiques per fomentar la igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Així, es considera que l'existència d'una regidoria específica té una incidència positiva en la presència i influència de les dones en la vida política del municipi.

La nomenclatura utilitzada per les regidories que s'han ocupat de les polítiques d'igualtat de gènere ha anat transformant-se durant aquests anys, tot reflectint els debats teòrics de les diferents corrents feministes i posant èmfasi en cada època històrica de les prioritats polítiques per aconseguir la igualtat.

Per al mandat 2019-2023, tots els municipis del Baix Llobregat tenen una regidoria destinada a polítiques d'igualtat de gènere. Tot i amb això, cap municipi de la comarca té una persona que ostenti només aquesta regidoria. **La regidoria de polítiques d'igualtat sempre va acompanyada d'altres àrees de treball**. En 6 municipis aquesta regidoria va acompanyada de 5 o més àrees de responsabilitat. La regidoria normalment va compartida amb les àrees de serveis socials, atenció a la persona, gent gran, joventut i LGTBIQ+. **En 13 municipis aquesta regidoria és comandada per persones que ostenten tinences d'alcaldia i en 1 per la pròpia alcaldia.**

En quant la nomenclatura utilitzada per la regidoria que s'ocupa de les polítiques d'igualtat de gènere en els municipis del Baix Llobregat, **Igualtat és el nom que més s'empra** (en el 45% dels municipis). Altres noms com Feminisme i LGTBI (3 municipis), Igualtat de gènere (3 municipis), Dones (2 municipis) i Igualtat i feminisme (2 municipis) segueixen a Igualtat com els més emprats a l'hora d'anomenar la regidoria d'aquest àmbit de treball.

Situació de les regidories de polítiques d'igualtat de gènere en els cartipassos municipals. Baix Llobregat, mandat 2019-2023.

Font: OC-BL a partir de les actes dels plens de constitució i els cartipassos.

Nomenclatura utilitzada per la regidoria que s'ocupa de les polítiques d'igualtat de gènere als municipis de Baix Llobregat.

Font: OC-BL a partir de les actes dels plens de constitució i els cartipassos.

La presència de Consell Municipal de Dones pot ser un indicador del grau de sensibilització i consciència de les desigualtat existents entre homes i dones en un consistori.

Per tal d'observar l'eficàcia d'aquest indicador s'analitzarà els diferencials home-dona de les principals variables estudiades respecte els municipis amb Consells Municipal de Dones i els municipis que no en disposen.

13 municipis dels 30 del Baix Llobregat compten amb un Consell Municipal de Dones. S'observa com els municipis amb Consell Municipal de Dones tenen una major i millor representació de dones: major proporció d'alcaldesses; major proporció de regidores en el govern i major taxa de repetició en el consistori.

Consells Municipals de Dones i presència de dones en la política local. Baix Llobregat, mandat 2019-2023.

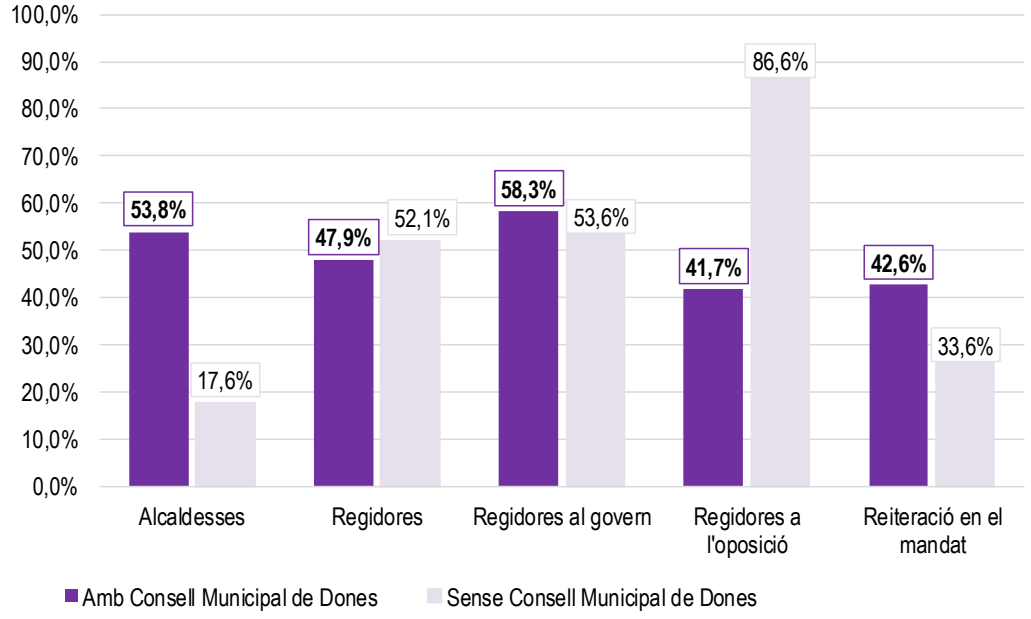

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals i de la informació facilitada pel Consell de les Dones del Baix Llobregat.

5. Les dones al Consell Comarcal del Baix Llobregat

La comarca es constitueix com una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins.

El nombre de membres del Consell Comarcal es determina en funció dels residents de la comarca. El Baix Llobregat al tenir una població superior als 500.000 habitants, li correspon 39 consellers.

L'elecció dels consellers i conselleres comarcals és indirecta. La junta electoral provincial assigna a cada una de les formacions polítiques el nombre de membres que els hi corresponen en funció del resultat obtingut en les eleccions municipals. Cada una de les formacions polítiques que poden triar membres al Consell Comarcal, elegeixen els seus membres entre els regidors i regidores dels municipis de la comarca[2].

El nombre de consellers supera al de conselleres en el Consell Comarcal del Baix Llobregat[3]. **En el mandat 2019-2023 el 56,4% dels consellers eren homes i el 43,6% dones**. La proporció de dones conselleres ha crescut en més de 10 punts percentuals respecte el mandat anterior (de 13 a 17 conselleres).

Proporció de conselleres i consellers comarcals al Baix Llobregat. Mandats 2003-2007 a 2019-2023.

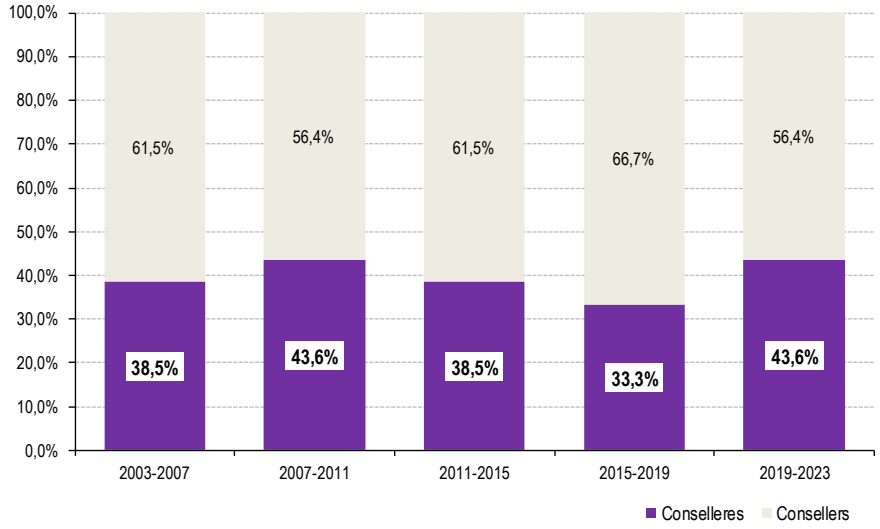

Font: OC-BL a partir de les actes de constitució del Consell Comarcal.

[2] Informació detallada dels procés d'elecció dels membres del Consell Comarcal als articles 20 i 21 de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya.
[3] Informació detallada de la Composició del Ple del Consell Comarcal del Baix Llobregat, Junta de Govern i Cartipàs en aquest enllaços.

En aquest mandat el Consell Comarcal compta amb una presidenta però amb 3 vicepresidents homes. La Junta de govern és l'òrgan col·legiat executiu del govern comarcal. La proporció de conselleres en aquest òrgan de govern arriba al 40% en aquest mandat. Respecte a mandats anteriors, el pes de conselleres i conselleres membres a la junta de govern creix.

Evolució dels principals indicadors del pes de les dones en els òrgans de govern del Consell Comarcal del Baix Llobregat. Mandats 2011-2015 a 2019-2023.

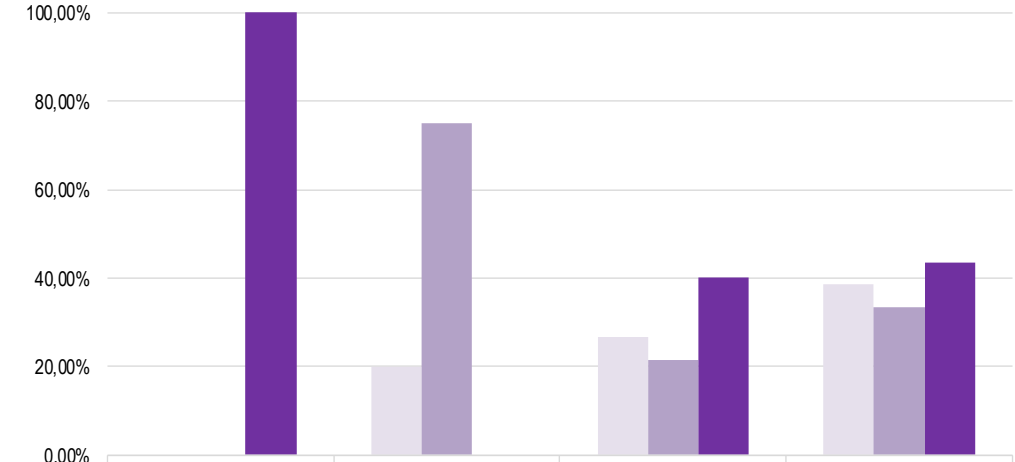

	Presidenta	Vicepresidentes	Conselleres membres de la Junta de Govern	Conselleres
2011-2015	0	20%	27%	38%
2015-2019	0	75%	21%	33%
2019-2023	100%	0%	40%	44%

Font: OC-BL a partir de les actes de constitució del Consell Comarcal.

De les 13 àrees de treball del Consell Comarcal per al mandat 2019-2023, 7 (Mobilitat, Cooperació i Solidaritat; Desenvolupament Econòmic, Estratègic i Agrícola; Dones, Gent Gran i LGTBI; Joventut; Hisenda, Règim Interior, Acompanyament Local i Administració electrònica; Turisme) **estan comandades per dones**, la resta d'àmbits, 6 (Educació, Cultura i Memorial Democràtic; Política Territorial; Medi Ambient; Projectes Singulars; Acció Social; Salut; Habitatge i Relacions Institucionals) són comandats per homes.

6. Dades municipals

Alcaldes i Alcaldesses dels municipis del Baix Llobregat. Mandats 2015-2019 i 2019-2023.

	2015-2019		**2019-2023**	
Abrera	Jesús Naharro Rodríguez	PSC	Jesús Naharro Rodríguez	PSC
Begues	Mercè Esteve i Pi	CiU	Mercè Esteve i Pi	JxCat
Castelldefels	Candela López Tagliafico	ICV	María Miranda Cuevas	PSC
Castellví de Rosanes	Joan Carles Almirall Sánchez	CiU	Adrià Camino Fideu	ECG
Cervelló	José Ignacio Aparicio	PSC	José Ignacio Aparicio	PSC
Collbató	Miquel Solà i Navarro	ERC	Miquel Solà i Navarro	ERC
Corbera de Llobregat	Montserrat Febrero i Piera	ERC	Montserrat Febrero i Piera	ERC
Cornellà de Llobregat	Antonio Balmón Arévalo	PSC	Antonio Balmón Arévalo	PSC
Esparreguera	Eduard Rivas Mateo	PSC	Eduard Rivas Mateo	PSC
Esplugues de Llobregat	Pilar Díaz Romero	PSC	Pilar Díaz Romero	PSC
Gavà	Raquel Sánchez Jiménez	PSC	Raquel Sánchez Jiménez	PSC
Martorell	Xavier Fonollosa i Comas	CiU	Xavier Fonollosa i Comas	JxCat
Molins de Rei	Joan Ramon Casals i Mata	CiU	Xavier Paz Penche	PSC
Olesa de Montserrat	Mª del Pilar Puimedón Monclús	ECG	Miquel Riera Rey	ECG
Pallejà	Ascensión Ratia Checa	ICV	Ascensión Ratia Checa	ECG
Palma de Cervelló, la	Xavier González Alemany	ICV	Xavier González Alemany	ECG
Papiol, el	Joan Borràs i Alborch	ERC	Joan Borràs i Alborch	ERC
Prat de Llobregat, el	Lluís Tejedor	ICV	Lluís Mijoler Martínez	ECG
Sant Andreu de la Barca	Enric Llorca Ibáñez	PSC	Enric Llorca Ibáñez	PSC
Sant Boi de Llobregat	Lluïsa Moret i Sabidó	PSC	Lluïsa Moret i Sabidó	PSC
Sant Climent de Llobregat	Isidre Sierra i Fuster	CiU	Isidre Sierra i Fuster	JxCat
Sant Esteve Sesrovires	Maria del Carme Rallo i Casanovas	ERC	Enric Carbonell Jorba	PSC
Sant Feliu de Llobregat	Jordi San José Buenaventura	ICV	Lídia Muñoz Cáceres	ECG
Sant Joan Despí	Antoni Poveda Zapata	PSC	Antoni Poveda Zapata	PSC
Sant Just Desvern	Josep Perpinyà i Palau	PSC	Josep Perpinyà i Palau	PSC
Sant Vicenç dels Horts	Oriol Junqueras	ERC	Miguel Comino Haro	PSC
Santa Coloma de Cervelló	Gerard Segú	ICV	Anna Martínez Almoril	ECG
Torrelles de Llobregat	Ferran Puig i Verdaguer	F.municipalistes	Ignasi Llorente Briones	F.municipalistes
Vallirana	Eva Mª Martínez Morales	PSC	Eva Mª Martínez Morales	PSC
Viladecans	Carles Ruiz	PSC	Carles Ruiz	PSC

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

De les llistes als consistoris. Diferencial dones en les llistes, dones electes en els municipis del Baix Llobregat. Mandat 2019-2023.

	Dones en les llistes (%)	Dones electes (%)	Diferencial (p.p)	
Abrera	50,4	47,1	↓	-3,4
Begues	46,9	53,8	↑	6,9
Castelldefels	47,3	48,0	↑	0,7
Castellví de Rosanes	47,2	55,6	↑	8,3
Cervelló	49,5	46,2	↓	-3,3
Collbató	49,1	63,6	↑	14,5
Corbera de Llobregat	48,7	47,1	↓	-1,7
Cornellà de Llobregat	47,6	48,0	↑	0,4
Esparreguera	48,8	38,1	↓	-10,7
Esplugues de Llobregat	49,7	47,6	↓	-2,1
Gavà	45,0	47,6	↑	2,6
Martorell	49,0	38,1	↓	-10,9
Molins de Rei	46,7	47,6	↑	1,0
Olesa de Montserrat	46,6	38,1	↓	-8,5
Pallejà	50,7	35,3	↓	-15,4
Palma de Cervelló, la	45,5	45,5	→	0,0
Papiol, el	52,3	63,6	↑	11,4
Prat de Llobregat, el	48,0	44,0	↓	-4,0
Sant Andreu de la Barca	49,4	42,9	↓	-6,5
Sant Boi de Llobregat	48,0	40,0	↓	-8,0
Sant Climent de Llobregat	43,9	45,5	↑	1,5
Sant Esteve Sesrovires	47,9	53,8	↑	6,0
Sant Feliu de Llobregat	50,3	52,4	↑	2,1
Sant Joan Despí	50,8	38,1	↓	-12,7
Sant Just Desvern	48,7	35,3	↓	-13,4
Sant Vicenç dels Horts	47,6	47,6	→	0,0
Santa Coloma de Cervelló	49,0	61,5	↑	12,5
Torrelles de Llobregat	46,2	38,5	↓	-7,7
Vallirana	50,4	47,1	↓	-3,4
Viladecans	50,0	60,0	↑	10,0
Baix Llobregat	**48,3**	**46,5**	↓	**-1,9**

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals i de les dades de les juntes electorals de zona (BOPB 28/04/2019).

Nombre de regidores i pes respecte el conjunt de membres electes en els consistoris del Baix Llobregat.

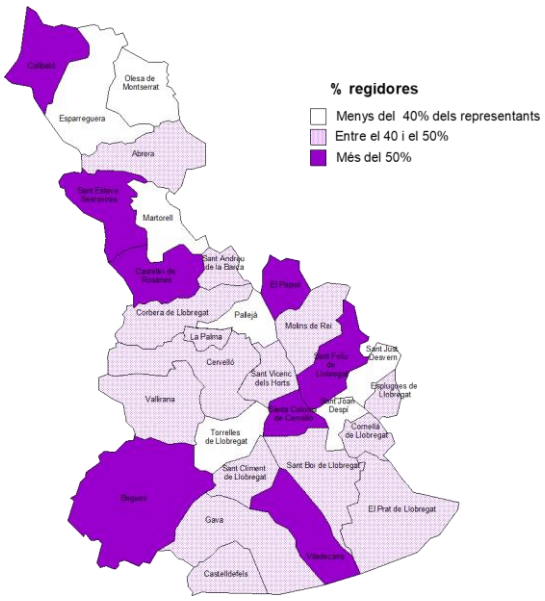

	Mandat 2019-2023	
	Regidores	% sobre el total
Collbató	7	63,6%
Papiol, el	7	63,6%
Santa Coloma de Cervelló	8	61,5%
Viladecans	15	60,0%
Castellví de Rosanes	5	55,6%
Begues	7	53,8%
Sant Esteve Sesrovires	7	53,8%
Sant Feliu de Llobregat	11	52,4%
Castelldefels	12	48,0%
Cornellà de Llobregat	12	48,0%
Esplugues de Llobregat	10	47,6%
Gavà	10	47,6%
Molins de Rei	10	47,6%
Sant Vicenç dels Horts	10	47,6%
Abrera	8	47,1%
Corbera de Llobregat	8	47,1%
Vallirana	8	47,1%
Total Baix Llobregat	**250**	**46,5%**
Cervelló	6	46,2%
Palma de Cervelló, La	5	45,5%
Sant Climent de Llobregat	5	45,5%
Prat de Llobregat, el	11	44,0%
Sant Andreu de la Barca	9	42,9%
Sant Boi de Llobregat	10	40,0%
Torrelles de Llobregat	5	38,5%
Esparreguera	8	38,1%
Martorell	8	38,1%
Olesa de Montserrat	8	38,1%
Sant Joan Despí	8	38,1%
Pallejà	6	35,3%
Sant Just Desvern	6	35,3%

Font: OC-BL a partir dels cartipassos municipals.

7. Contrastació d'hipòtesis

HIPÒTESIS	CONTRAST
D1. De les llistes als consistoris H1. La menor presència de dones en les llistes electorals es tradueix en una menor presència de dones en els consistoris.	Hipòtesi confirmada. El diferencial de dones regidores i dones candidates és de 2 punts.
D.2 Segregació vertical H2. Existeix segregació vertical en els consistoris del Baix Llobregat (menor presència de dones alcaldesses i tinentes d'alcaldia).	Hipòtesi confirmada. Es manté el nombre d'alcaldesses, i la seva proporció no supera el 33%. A més, la proporció de dones amb tinences d'alcaldia no superen el 46% del total.
D.3 Repetició/rotació H3. Els homes electes tendeixen a repetir més en els càrrecs que les dones.	Hipòtesi confirmada. Mentre el 53% dels regidors repeteixen en el càrrec, el 40% de les regidores repeteixen.
D.4 Governs de coalició H4. Es preveu un percentatge menor de dones en aquells governs locals creats a partir de coalicions que en aquells governs locals que són dirigits per una única formació política.	Hipòtesi parcialment acceptada. El percentatge d'alcaldesses; de regidores amb tinences d'alcaldia i de regidores a l'oposició és major en els governs sense coalició. No obstant, és major la presència de regidores i regidores al govern en els governs de coalició.
D.5. Formacions polítiques H5. El tipus de formació (conservadora, progressista i nova formació) condicionarà la composició dels consistoris.	Hipòtesi rebutjada. La presència de regidores i la taxa de repetició segons formació no registra un patró ideològic (com si va passar en la configuració de llistes).
D.6. Grandària dels municipis. H6. En els municipis de major grandària s'espera una major i millor presència de dones en les institucions locals.	Hipòtesi parcialment confirmada. Els municipis de menor grandària tenen una major presència de regidores. Els municipis grans però, tenen una major presència de regidores amb tinences d'alcaldia i una major taxa de repetició. El nombre d'alcaldesses és el mateix en els municipis grans o petits.

8. Metodologia

Totes les dades utilitzades en el present informe s'han extret de les actes dels plens extraordinaris de constitució dels ajuntaments del Baix Llobregat. A partir d'aquestes actes s'ha pogut disposar dels cartipassos municipals.

Així, el recompte de regidors, regidores, alcaldes i alcaldesses és resultat de les dades recollides en les actes de constitució de les corporacions municipals. No es registren els canvis que s'hagin pogut succeir en els membres dels consistoris al llarg dels mandats municipals.

Les dades treballades ha estat per una part la composició del consistori (regidores i regidors tant de l'equip de govern i de l'oposició); alcaldies i tinences d'alcaldia; regidories de polítiques d'igualtat (identificar-les i classificar-les); per altra la distribució dels consistoris segons tenen consells municipals de dones i regidories de polítiques d'igualtat.

Per al capítol del Consell Comarcal, s'ha extret la informació de les actes de constitució del plenari i del pacte de govern

Formacions polítiques. Agrupacions. Detall.

PSC	Candidatures de PSC (o marques municipals aprovades per PSC)
ECG, Podem	Candidatures relacionades amb les formacions d'En Comú Guanyem, Podem o Si es Pot. Per a l'anàlisi temporal comparat s'inclou a ICV, EUiA.
CUP	Candidatures de CUP (o marques municipals aprovades per la CUP)
ERC	Candidatures d'ERC (o marques municipals aprovades per ERC)
JxCat	Candidatures de Junts per Catalunya que es presenten als municipis. Candidatures del PDeCAT. Per a l'anàlisi comparat temporal es consideren les candidatures de CiU.
PP	Candidatures de PP (o marques municipals aprovades pel PP)
Cs	Candidatures de C's (o marques municipals aprovades per C's)
VOX	Candidatures de VOX (o marques municipals aprovades per VOX). Per a l'anàlisi temporal es consideren les candidatures de Plataforma per Catalunya.
Formacions municipalistes	Totes aquelles candidatures exclusives dels municipis.
Altres formacions	Altres formacions que no són d'àmbit municipal propi i que no poden ser agrupades en les anteriors formacions llistades.

	Municipis de 20.000 o menys habitants	Municipis de més de 20.000 habitants
Agrupació segons grandària segons municipis.	Abrera Begues Castellví de Rosanes Cervelló Collbató Corbera de Llobregat Pallejà Palma de Cervelló, la Papiol, el Sant Climent de Llobregat Sant Esteve Sesrovires Sant Just Desvern Santa Coloma de Cervelló Torrelles de Llobregat Vallirana	Castelldefels Cornellà de Llobregat Esparreguera Esplugues de Llobregat Gavà Martorell Molins de Rei Olesa de Montserrat Prat de Llobregat, el Sant Andreu de la Barca Sant Boi de Llobregat Sant Feliu de Llobregat Sant Joan Despí Sant Vicenç dels Horts Viladecans

9. Glossari de conceptes

Igualtat efectiva:

El ple reconeixement de la igualtat formal davant la llei, tot i haver comportat, sens dubte, un pas decisiu, ha resultat insuficient. La violència de gènere, la discriminació salarial, la discriminació en les pensions de viduïtat, el fet que hi hagi més desocupació femenina, l'encara escassa presència de les dones en llocs de responsabilitat política, social, cultural i econòmica, o els problemes de conciliació entre la vida personal, laboral i familiar, demostren que la igualtat plena, efectiva, entre dones i homes, avui encara és una tasca pendent que necessita nous instruments jurídics. És necessària, efectivament, una acció normativa dirigida a combatre totes les manifestacions encara subsistents de discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe, i a promoure la igualtat real entre dones i homes, amb remoció dels obstacles i estereotips socials que impedeixen assolir-la. Aquesta exigència deriva del nostre ordenament constitucional i integra un dret genuí de les dones, però alhora és un element d'enriquiment de la mateixa societat espanyola, que ha de contribuir al desenvolupament econòmic i a l'augment de l'ocupació.

Aplicació de la igualtat efectiva a la LOREG. S'estableix que les candidatures han d'estar formades per un mínim d'un 40% de persones d'un mateix sexe, de manera que aquest criteri s'ha de complir en cada tram de cinc persones, o el que és el mateix, que com a mínim 2 persones en cada tram de 5 han de ser homes o dones.

Font: Extracte de l'Exposició de motius de la LO 3/2007.

Representació descriptiva:

Es parla de representació descriptiva quan els representants (les candidatures) s'assemblen als representats (electors). La LO 3/2007 i la modificació subsegüent de la LOREG, persegueix en un primer terme, aconseguir aquesta representació descriptiva.

Font: cerclegerrymandering.cat, Sílvia Claveria.

Representació substantiva:

És la congruència entre l'acció dels representants i els interessos dels representats. El que la literatura de gènere ha traduït com que les dones representants tendiran a tenir més en compte els interessos de les dones que els que ho fan homes representants.

Font: cerclegerrymandering.cat, Sílvia Claveria.

Representació simbòlica:

Es relaciona amb la idea de fins a quin punt els representats se senten efectivament representats (és a dir, el valor simbòlic que juguen els representants en relació als representats).

Font: cerclegerrymandering.cat, Sílvia Claveria.

Junta Electoral de Zona:

Organismes locals independents que representen a l'administració electoral encarregats de vetllar per la legalitat en tots els processos electorals. S'encarreguen de proclamar les candidatures, distribuir els espais gratuïts de propaganda electoral, controlar la veracitat dels sondeigs i enquestes, realitzar l'escrutini general i proclamar els candidats electes.

Font: portalelectoral.es

Cartipàs municipal:

El cartipàs municipal és l'agrupació de decrets i/o resolucions que articulen mesures organitzatives que, a l'inici del mandat, determinen les característiques pròpies de l'organització i funcionament de la Corporació municipal.

Font: elaboració pròpia

Mandat municipal:

Període que compren els anys entre les eleccions municipals i en el que es desenvolupa l'acció de govern del consistori constituït resultat del cartipàs municipal.

Font: elaboració pròpia

Segregació vertical:

Concepte que fa referència a la distribució no equilibrada en diferents nivells d'activitats segons nivell de responsabilitat. De manera general, la segregació vertical fa que les dones es concentrin amb menor percentatge en llocs de responsabilitat. La segregació vertical en els consistoris municipals es detectarà quan el percentatge de dones sigui inferior al d'homes en els principals llocs de responsabilitat (alcaldies i tinences d'alcaldia).

Font: elaboració pròpia

Consell Municipals de Dones:

El Consell Municipal de les Dones sol ser un òrgan de caràcter consultiu i no vinculant que té un grau de recomanació pels òrgans de govern municipal.

El Consell acostuma a tenir com a finalitat ser un espai de trobada per a les dones del municipi per tal de crear xarxes de participació; crear consciència de gènere; elaborar propostes per fer efectiu el principi d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones a les entitats de la ciutat i en tots els àmbits de la vida política, econòmica, cultural, educativa i social del municipi.

Font: elaboració pròpia a partir de la definició publicada per consells municipals de dones de la comarca.

Consell Comarcal:

Òrgan de govern i administració de les comarques. Competències i estructura regulada en la Llei d'organització comarcal de Catalunya.

Font: Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya.

Enllaços de normativa electoral i d'organització comarcal:

LOREG, ART 44bis per tal d'aconseguir la igualtat entre homes i dones
(adaptació de la Llei Orgànica de Règim Electoral General a l'aprovació de la Lleu per a la igualtat efectiva entre homes i dones)

http://www.juntaelectoralcentral.es/portal/page/portal/JuntaElectoralCentral/Ley%20Org%C3%A1nica%20del%20R%C3%A9gimen%20Electoral%20General?_piref53_9636063_53_9634063_9634063.next_page=/jec/ContenidoLeyRegimenElectoral&idContenido=49496&idLeyJunta=1&idLeyModificacion=19

http://www.juntaelectoralcentral.es/jelect/normativa/LOREG_08-09-2011.pdf

Eleccions als Consells Comarcals.

Informació i enllaços al portal normatiu relatiu a la constitució dels Consells Comarcals. En especial, quan es constitueixen; quina és la seva composició o el procediment d'assignació.

http://governacio.gencat.cat/ca/pgov_ambits_d_actuacio/pgov_eleccions/pgov_informacio_general_eleccions/pgov_preguntes_mes_frequents/tipologia_deleccions/eleccions_als_consells_comarcals/

10. Recomanacions bibliogràfiques

El Parlament de les dones. 1 de juliol de 2019.
L'1 de juliol la cambra va acollir el «ple» del «Parlament de les Dones» coincidint amb el vint-i-cinquè aniversari de la IV Conferència Mundial sobre les Dones de Beijing. Un "ple" que va permetre revisar de manera integral els progressos aconseguits i els reptes pendents amb relació a l'aplicació de la Declaració i de la Plataforma d'Acció de Beijing.
https://www.parlament.cat/pcat/parlament/parlament-genere/parlament-dones/

Tres visions sobre la feminització del món de la política. Catalunya Ràdio. 21 d'agost 2019.
La igualtat de gènere en el món de la política encara és una assignatura pendent. La presència de les dones al capdavant dels ajuntaments encara és minoritària. Ni tan sols 1 de cada 4 municipis està governat per una alcaldessa. A Catalunya hi ha 947 ajuntaments, dels quals només 217 estan governats per dones, mentre que els homes ocupen els 730 restants. A "El matí de Catalunya Ràdio" parlen amb Maria Pilar Cases (ERC), alcaldessa de Tremp; Maite Selva (JxC), alcaldessa de Begur, i Abigail Garrido (PSC), alcaldessa de Sant Pere de Ribes i presidenta del Consell Comarcal del Garraf, per reflexionar sobre què significa ser dona en el món de la política, i sobre els reptes i els canvis que s'han de produir per aconseguir la igualtat entre homes i dones.
https://www.ccma.cat/catradio/alacarta/el-mati-de-catalunya-radio/tres-visions-sobre-la-feminitzacio-del-mon-de-la-politica/audio/1047519/

Àmbits de Política i Societat. Monogràfic (2018). **Dones i Política. El binomi entre quotes i igualtat real.**
Monogràfic que analitza la situació de les dones a la política catalana.
https://ambitscolpis.com/2018/06/29/dones-i-politica-el-binomi-entre-quotes-i-igualtat-real/

M. Àngels Cabré (2018). **La política és cosa de dones.** Article publicat al diari ARA. 16/11/2018.
https://www.ara.cat/opinio/m-angels-cabre-politica-cosa-dones_0_2124387776.html

Santana, Andrés; Coller, Xavier y Aguilar, Susana (2015). **«Las parlamentarias regionales en España: masa crítica, experiencia parlamentaria e influencia política».** *Revista Española de Investigaciones Sociológicas,* 149: 111-130.
Aquest treball analitza l'evolució de la proporció de dones en els parlaments regionals espanyols per a veure de quina manera un cop arribat a la representació del 30% de parlamentàries, aquest llindar es supera o es disminueix. Es contrasten 2 hipòtesis: (1) l'experiència parlamentària redueix les diferències de gènere alhora d'aconseguir un escó i (2) les dones són relegades a llocs d'escassa influencia en els legislatius.
http://dx.doi.org/10.5477/cis/reis.149.111

Matthews, Neil. **Candidate selection in Northern Ireland: A cold house for women?** London School of Economics and Political Science
Article que analitza perquè les quotes i la normativa que empeny a incrementar la participació de les dones a Irlanda del Nord no ha estat exitosa. La principal raó: la cultura política interna de cada una de les formacions polítiques.
http://blogs.lse.ac.uk/politicsandpolicy/candidate-selection-in-northern-ireland-a-cold-house-for-women/?utm_content=buffer7d46e&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign=buffer

Clavería, Silvia (2014). **La baja representación de mujeres en los gobiernos: factores explicativos y ¿una solución?.** Politikon.
Article que analitza els factors explicatius de la baixa representació de dones en els governs i que proposa altres mesures per incrementar-la.
http://politikon.es/2014/11/18/baja-representacion-mujeres-politica/

Verge, Tània (2011). **Quotes de gènere i reclutament polític. Una anàlisi dels partits polítics catalans.** Fundació Josep Irla.
L'aplicació de quotes de gènere en la composició de les candidatures electorals s'ha convertit en un fenomen global, sobretot en les últimes dues dècades. Malgrat que s'ha demostrat la seva efectivitat en l'augment de la presència de les dones a les institucions polítiques, la seva introducció no està exempta de controvèrsia. L'estudi se centra en les prediccions relatives als processos de selecció de candidatures i als perfils de les persones candidates. D'una banda, l'anàlisi dels processos de reclutament posa a prova les prediccions que sostenen que els partits tenen dificultats per trobar un número suficient de dones disposades a ser candidates i que les quotes generen un sostre de vidre per a les pròpies dones. D'altra banda, l'exploració dels perfils té com a objectiu avaluar si les prediccions sobre la inferior qualificació de les noves candidates i sobre la major dependència vers les persones que varen reclutar-les troba suport empíric.
http://www.irla.cat/documents/quotes-de-genere.pdf

Rodon, Toni (2012). **Cap a la igualtat? L'efectivitat de les quotes de gènere.** Blocs diari Ara.
Recorregut pels diferents estudis que analitzen l'efectivitat de les quotes de gènere en la política. A nivell global, troba que aquells països que han practicat algun tipus de quota, la probabilitat que una dona governi és cinc vegades més alta.
http://blogspersonals.ara.cat/elpatidescobert/2012/07/05/cap-a-la-igualtat-lefectivitat-de-les-quotes-de-genere/

Simón, Pablo (2015). **Por qué las listas cremallera marcan la diferencia.** Politikon.
Article que analitza primerament les diferents eines per aconseguir la igualtat efectiva a la política i posteriorment es centra en les llistes cremallera com a mecanisme més efectiu per a garantir la igualtat.
http://politikon.es/2015/03/04/por-que-las-listas-cremallera-marcan-la-diferencia/

(2015) **Gobiernos masculinos,¿gobiernos sexistas?** Politikon.
Article que aprofita la composició del darrer govern grec per a reflexionar entorn l'efecte de la presència majoritària masculina en la política en la representació substantiva.
http://politikon.es/dropcoin2/

(2015) **Ajuntaments poc feminitzats. Només un 18% d'alcaldesses i un 30% de regidories.** Observatori iQ.
Article que analitza la composició dels 11 municipis més poblats de Catalunya des de la perspectiva de gènere per al mandat 2015-2019.
http://www.elcritic.cat/blogs/feminismecritic/2015/08/04/ajuntaments-poc-femeninitzats-nomes-un-18-dalcaldesses-i-un-30-de-regidores/

Corcoy, M., Barber, C., Ezpeleta, T., Montañez, X. (2014) **Dones i homes en els governs locals catalans 2003-2011** Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones. Gerència de Serveis d'Igualtat i Ciutadania [coo.], Associació de Dones Periodistes de Catalunya [coo.]

Publicació que analitza la composició dels governs locals catalans en el període 2003-2011.

http://www1.diba.cat/uliep/lstDetall_Publicacions.asp?Opener=Diputacio&ID=54004

Camas, F. (2013*)* **La presencia de las mujeres en los ayuntamientos andaluces (1979-2011).** Junta de Andalucía

Publicació que analitza la composició dels governs locals andalusos des de la instauració de la democràcia. Es destaca aquesta publicació pel seu marc conceptual i pels indicadors de gènere que hi treballa.

http://www.centrodeestudiosandaluces.es/index.php?mod=publicaciones&cat=18&id=2703&idm=